

EXCEL

PBD

MODUL PdPc & SPM

EKONOMI

- ▷ Hafiz J.
- ▷ Sam Yap
- ▷ Chan Chee Yong

Tingkatan

4

KSSM

PBD
Mantap

Piawai
SPM

Input
Digital

PdPc
Abad ke-21

EXCEL

PEKD

MODUL PdPC & SPM

Tingkatan

4

KSSM

EKONOMI

- ▷ Hafiz J.
- ▷ Sam Yap
- ▷ Chan Chee Yong

© PENERBITAN PELANGI SDN. BHD. 2026

An ISO 9001:2015 QMS certified company

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran, atau ditukarkan dalam apa-apa bentuk atau dengan alat apa jua pun, sama ada dengan cara elektronik, sawat, gambar, rakaman atau sebagainya, tanpa kebenaran daripada PENERBITAN PELANGI SDN. BHD. terlebih dahulu.

ISBN: 978-629-498-651-0

Cetakan Pertama 2026

**PENERBITAN
PELANGI** SDN. BHD.
(198201009396)

WISMA PELANGI

Lot 8, Jalan P10/10, Kawasan Perusahaan Bangi,
43650 Bandar Baru Bangi, Selangor, Malaysia.

T: +603-8922 3993 E: customerservice@pelangibooks.com

Dicetak di Malaysia oleh My BookPal Sdn. Bhd.
No. 14, Jalan Taming 10, Taman Taming Jaya, 43300 Balakong Selangor Darul Ehsan.

Sila layari <https://plus.pelangibooks.com/errata> untuk mendapatkan pengemaskinian bagi buku ini (sekiranya ada).

Kandungan

Rekod Pentaksiran Murid Ekonomi Tingkatan 4

iii – vi

BAB 1 Pengenalan Kepada Ekonomi 1

Nota Xpress PowerPoint 1

1.1 Konsep Kekurangan, Pilihan dan Kos Lepas 3

Info PAK-21 Praktis

1.2 Sistem Ekonomi dan Penyelesaian Masalah Asas Ekonomi 13

Info Video Praktis

Praktis SPM 1 20

BAB 2 Pasaran 27

Nota Xpress PowerPoint 27

2.1 Keseimbangan Pasaran 30

Video PAK-21 Praktis

2.2 Keanjalan Harga 48

Info Praktis

Praktis SPM 2 59

BAB 3 Wang, Bank dan Pendapatan Individu 69

Nota Xpress PowerPoint 69

3.1 Wang dan Bank 71

Info Praktis

3.2 Pendapatan Individu 78

Video PAK-21

3.3 Penggunaan Pendapatan Individu 85

Video Praktis

Praktis SPM 3 99

BAB 4 Pengeluaran 107

Nota Xpress PowerPoint 107

4.1 Konsep Pengeluaran, Kos dan Hasil 109

Info Praktis

4.2 Produktiviti dan Eksternaliti 117

Video PAK-21 Praktis

Praktis SPM 4 124

Pentaksiran Akhir Tahun 133
ePentaksiran Akhir Tahun

JAWAPAN

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/ExcelPBD/EkonomiT4/Jawapan.pdf>

Rekod Pentaksiran Murid

EKONOMI

Tingkatan 4

Nama: .....

Tingkatan: .....

BAB	STANDARD PRESTASI		PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	DESKRIPTOR	(✓) Menguasai	(7) BELUM Menguasai
1 PENGENALAN KEPADA EKONOMI	1.1 Konsep Kekurangan, Pilihan dan Kos Lepas			
	TP1	Menyatakan maksud kekurangan, pilihan dan kos lepas		
	TP2	Menerangkan konsep kekurangan berasaskan faktor pengeluaran terhad		
	TP3	Menjelaskan konsep kekurangan, pilihan dan kos lepas dari sudut individu, firma dan kerajaan berdasarkan contoh		
	TP4	Mengaplikasikan konsep kos lepas dengan menganalisis satu situasi dan membuat keputusan		
	TP5	Membuat keputusan pemilihan di antara dua alternatif barang dan perkhidmatan berdasarkan keluk kemungkinan pengeluaran		
	TP6	Menilai kos dan faedah yang terlibat daripada beberapa alternatif program komuniti/ masyarakat/ kerajaan. Buat pilihan dari penilaian tersebut dan berikan justifikasi		
	1.2 Sistem Ekonomi dan Penyelesaian Masalah Asas Ekonomi			
	TP1	Menyatakan empat masalah asas ekonomi		
	TP2	Menerangkan maksud ringkas sistem ekonomi pasaran bebas, sistem ekonomi perancangan pusat dan sistem ekonomi campuran		
	TP3	Menerangkan ciri-ciri utama sistem ekonomi pasaran bebas, sistem ekonomi perancangan pusat, sistem ekonomi campuran dan sistem ekonomi Islam serta mengenal pasti contoh negara yang mirip kepada sistem berkenaan		
	TP4	Membezakan cara masalah asas ekonomi diuruskan oleh negara-negara yang mirip kepada sistem ekonomi perancangan pusat, sistem ekonomi pasaran bebas dan sistem ekonomi campuran		
	TP5	Membandingkan bagaimana masalah penentuan jenis barang yang hendak dikeluarkan, penentuan kadar upah dan harga diuruskan oleh sistem ekonomi pasaran bebas dan sistem ekonomi perancangan pusat berdasarkan contoh		
	TP6	Mengenal pasti ciri-ciri ekonomi campuran di Malaysia berdasarkan contoh dan memberi cadangan sejauh mana perlunya campur tangan kerajaan		

Tahap Penguasaan Bab 1

TP 1

TP 2

TP 3

TP 4

TP 5

TP 6

BAB	STANDARD PRESTASI		PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	DESKRIPTOR	(✓) MENGUASAI	(7) BELUM MENGUASAI
2 PASARAN	2.1 Keseimbangan Pasaran			
	TP1	Menyatakan hubungan antara harga dengan kuantiti diminta dan ditawarkan		
	TP2	Membina jadual permintaan dan penawaran individu dan pasaran serta mengaitkannya dengan hukum permintaan dan penawaran		
	TP3	Mengenal pasti dan menghuraikan penentu permintaan dan penentu penawaran berdasarkan situasi yang diberi serta membezakan antara perubahan kuantiti diminta/ ditawarkan dengan perubahan permintaan/penawaran sesuatu barang berdasarkan keluk		
	TP4	Memaparkan dan menjelaskan dengan gambar rajah penentuan harga dan kuantiti pasaran melalui mekanisme harga		
	TP5	Menganalisis kesan perubahan dalam permintaan dan penawaran ke atas harga keseimbangan pasaran, kuantiti diminta dan kuantiti ditawarkan berdasarkan situasi		
	TP6	Menilai keputusan yang diambil oleh seorang usahawan berdasarkan kepada keluk permintaan dan keluk penawaran barang dan perkhidmatan yang hendak dikeluarkan		
	2.2 Keanjalan Harga			
	TP1	Memberi maksud keanjalan harga permintaan dan keanjalan harga penawaran		
	TP2	Membezakan antara keanjalan harga permintaan/ penawaran anjal dengan keanjalan harga permintaan/ penawaran tak anjal berdasarkan gambar rajah		
	TP3	Menjelaskan penentu keanjalan permintaan dan penentu keanjalan penawaran berdasarkan situasi		
	TP4	Menggunakan pengiraan jumlah hasil untuk menunjukkan perhubungan di antara perubahan harga dengan perubahan jumlah hasil untuk keanjalan yang berbeza		
	TP5	Menganalisis perbezaan keanjalan harga penawaran di antara barang perkilangan dan barang pertanian		
	TP6	Menilai kewajaran tindakan firma dan kerajaan membuat keputusan berdasarkan keanjalan harga permintaan		
Tahap Penguasaan Bab 2 TP1 ☐ TP2 ☐ TP3 ☐ TP4 ☐ TP5 ☐ TP6 ☐				
3 WANG, BANK DAN PENDAPATAN INDIVIDU	3.1 Wang dan Bank			
	TP1	Menyenaraikan fungsi wang, bank pusat dan bank perdagangan		
	TP2	Menjelaskan fungsi wang, bank pusat dan bank perdagangan		

BAB	STANDARD PRESTASI		PENCAPAIAN		
	TAHAP PENGUASAAN	DESKRIPTOR	(✓) MENGUASAI	(7) BELUM MENGUASAI	
3 WANG, BANK DAN PENDAPATAN INDIVIDU	TP3	Mengenal pasti pelbagai produk perbankan termasuk produk berlandaskan prinsip syariah dan mengaitkannya dengan fungsi bank			
	TP4	Membanding beza fungsi bank perdagangan dengan bank pusat			
	TP5	Menganalisis kelebihan dan kekurangan jenis-jenis tabungan dan pinjaman berdasarkan contoh			
	TP6	Mencadangkan perkhidmatan bank perdagangan yang terbaik untuk keperluan tertentu dan memberi justifikasi berdasarkan analisis maklumat dari pelbagai sumber			
	3.2 Pendapatan Individu				
	TP1	Menyenaraikan jenis pekerjaan yang terdapat dalam setiap sektor ekonomi			
	TP2	Menerangkan faktor pemilihan pekerjaan			
	TP3	Mengenal pasti pelbagai jenis pendapatan orang dewasa dan kaitkannya dengan jenis pendapatan			
	TP4	Menganalisis jenis-jenis pekerjaan di pasaran dan membuat keputusan pemilihan pekerjaan berdasarkan kriteria ditetapkan			
	TP5	Membuat ramalan tentang jenis dan trend pekerjaan di masa hadapan dan memberikan justifikasi			
	TP6	Mengenal pasti matlamat kerjaya dan mewujudkan pelan dan jadual waktu untuk mencapainya, termasuk keperluan pendidikan/latihan, kos dan kemungkinan hutang yang ditanggung			
	3.3 Penggunaan Pendapatan Individu				
	TP1	Menyatakan maksud pendapatan boleh guna dan mengenal pasti pelbagai jenis potongan wajib			
	TP2	Menerangkan penggunaan pendapatan boleh guna dari aspek perbelanjaan pendapatan, belanjawan peribadi dan perancangan kewangan peribadi			
	TP3	Menghuraikan berserta contoh cara berbelanja dan mengurus belanjawan dengan berhemah serta merancang kewangan peribadi dengan bijak untuk kesejahteraan masa hadapan			
	TP4	Menerangkan kepentingan belanjawan peribadi dan membandingkan belanjawan peribadi antara beberapa kumpulan individu serta membincangkan perbezaan tersebut			
	TP5	Menganalisis dan membandingkan pelbagai jenis simpanan dan pelaburan peribadi			
	TP6	Menilai beberapa potensi pelaburan dan membuat keputusan pelaburan peribadi dengan mempertimbangkan tahap risiko dan pulangan			

4

PENGELUARAN

BAB	STANDARD PRESTASI		PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	DESKRIPTOR	(✓) Menguasai	(7) BELUM Menguasai
	4.1 Konsep Pengeluaran, Kos dan Hasil			
	TP1	Menyatakan maksud pengeluaran, kos, jumlah hasil dan untung		
	TP2	Menjelaskan fungsi pengeluaran jangka pendek, kos pengeluaran, jumlah hasil dan untung berdasarkan jadual		
	TP3	Menghitung kos pengeluaran, jumlah hasil dan untung serta menentukan tingkat pengeluaran paling cekap berdasarkan jadual atau situasi		
	TP4	Mengenal pasti pengeluaran jangka pendek berdasarkan contoh pengeluaran suatu barang		
	TP5	Menganalisis jadual yang menunjukkan hubungan antara perubahan output dengan perubahan dalam jumlah kos, kos purata dan kos marginal dan mengenal pasti tahap di mana firma perlu tutup perniagaan		
	TP6	Dengan menggunakan konsep kos dan hasil, murid mencadangkan strategi untuk menambah baik sesuatu perniagaan		
	4.2 Produktiviti dan Eksternaliti			
	TP1	Menyatakan maksud produktiviti dan eksternaliti		
	TP2	Menjelaskan faktor yang mempengaruhi produktiviti dan faktor yang menyebabkan eksternaliti		
	TP3	<ul style="list-style-type: none"> • Mengenal pasti dan menerangkan faktor yang mempengaruhi produktiviti berdasarkan contoh 		
		<ul style="list-style-type: none"> • Mengenal pasti eksternaliti positif (faedah sosial) dan eksternaliti negatif (kos sosial) berdasarkan contoh 		
	TP4	Menganalisis dan menilai kewujudan eksternaliti negatif dan positif berdasarkan contoh		
	TP5	Menilai kos dan faedah persendirian serta kos dan faedah sosial berkaitan dengan satu projek pembangunan		
TP6	Mencadangkan dasar untuk mengurangkan pencemaran persekitaran yang disebabkan oleh dasar sedia ada dengan mengenal pasti faedah sosial dan kos sosial kedua-dua dasar sedia ada dan dasar yang dicadangkan			

Tahap Penguasaan Bab 4

TP 1

TP 2

TP 3

TP 4

TP 5

TP 6

1. Definisi ekonomi
  - Merupakan bidang sains sosial
  - Bagaimana manusia memperuntukkan sumber ekonomi yang terhad
  - Memenuhi kehendak manusia yang tidak terhad

2. Faktor pengeluaran

Jenis	Tanah	Buruh	Modal	Usahawan
Maksud	Anugerah alam semula jadi	Tenaga manusia dari segi mental dan fizikal	Wang dan alatan	Individu yang menggabungkan faktor pengeluaran
Ganjaran	Sewa	Upah	Faedah	Untung
Jumlah	Terhad	Terhad	Terhad	Terhad
Contoh	Sumber alam	Pekerja mahir dan tidak mahir	Modal perniagaan	Pengusaha bas sekolah

3. Unit ekonomi

Isi rumah/individu	Individu yang tinggal di dalam sebuah rumah
Firma	Pengeluar barang dan perkhidmatan
Kerajaan	Pihak yang memerintah sebuah negara

4. Masalah ekonomi – kekurangan / pilihan / kos lepas

Unit ekonomi Masalah ekonomi	Individu	Firma	Kerajaan
Kekurangan	Pendapatan terhad tetapi kehendak tidak terhad	Sumber ekonomi terhad tetapi projek tidak terhad	Sumber hasil terhad tetapi projek pembangunan tidak terhad
Pilihan	Barang yang memberi kepuasan maksimum	Projek yang membawa untung maksimum dan kos minimum	Projek pembangunan yang membawa kebajikan maksimum kepada masyarakat
Kos lepas	Nilai barang kedua terbaik	Projek kedua terbaik	Projek pembangunan kedua terbaik

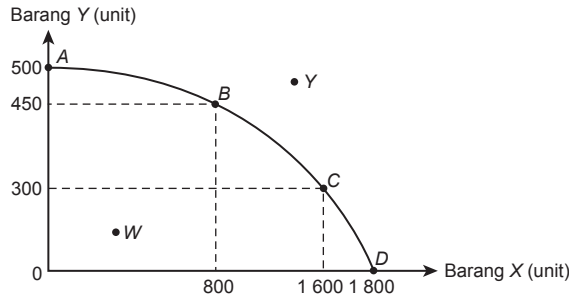
5. Keluk kemungkinan pengeluaran

Maksud: Had maksimum gabungan dua jenis barang yang dapat dihasilkan oleh sebuah ekonomi dengan menggunakan semua faktor pengeluaran sedia ada dan tingkat teknologi tertentu.

Andaian:

- (a) Mengeluarkan dua jenis barang
- (b) Tingkat teknologi tetap
- (c) Ekonomi mencapai guna tenaga penuh
- (d) Faktor pengeluaran tetap dan terhad

Contoh:

Titik	Maksud
A	Semua faktor pengeluaran digunakan untuk menghasilkan barang Y sahaja.
B	Sebanyak 800 unit barang X dan 450 unit barang Y dikeluarkan dengan menggunakan semua faktor pengeluaran.
C	Sebanyak 1 600 unit barang X dan 300 unit barang Y dikeluarkan dengan menggunakan semua faktor pengeluaran.
D	Semua faktor pengeluaran digunakan untuk menghasilkan barang X sahaja.
W	Ada pembaziran sumber kerana bukan semua faktor pengeluaran digunakan dengan sepenuhnya.
Y	Ketidakupayaan ekonomi mengeluarkan barang X dan Y kerana kekurangan sumber ekonomi.

6. Masalah asas ekonomi

Jenis	Maksud	Penyelesaian
Apa	Jenis barang	Mekanisme pasaran atau permintaan masyarakat
Berapa	Kuantiti/ bilangan/ jumlah barang	Mekanisme pasaran atau permintaan masyarakat
Bagaimana	Teknik/ kaedah/ cara pengeluaran	Intensif buruh atau modal Untung maksimum dan kos minimum
Untuk siapa	Agihan barang/ pengguna	Agihan pendapatan atau kuasa beli

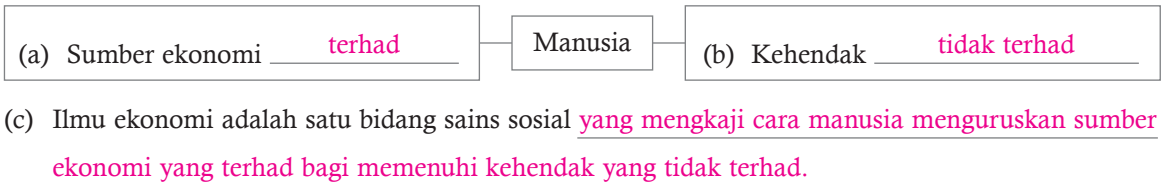
7. Ciri-ciri sistem ekonomi

Jenis Ciri	Sistem ekonomi pasaran bebas	Sistem ekonomi perancangan pusat	Sistem ekonomi campuran	Ekonomi Islam
Pemilikan faktor pengeluaran	Individu dan swasta	Kerajaan	Swasta dan kerajaan	Tuhan (Allah)
Penentu kehendak	Pengguna bebas menentukan penggunaan dan pengeluar bebas menentukan aktiviti pengeluaran	Kerajaan menentukan penggunaan dan pengeluaran	Swasta ikut mekanisme pasaran manakala kerajaan keluaran barang awam	Swasta ikut mekanisme pasaran dan ikut syariah manakala kerajaan keluaran barang awam
Pembuat pilihan	Pengguna dan pengeluar bebas membuat pilihan	Pengguna dan pengeluar tidak bebas membuat pilihan	Pengguna dan pengeluar bebas membuat pilihan dengan kawalan kerajaan	Pengguna dan pengeluar bebas membuat pilihan berdasarkan syariah dengan kawalan kerajaan

1.1 Konsep Kekurangan, Pilihan dan Kos Lepas

1. Lengkapkan rajah di bawah dan takrif ilmu ekonomi.

SP
1.1.1

Aktiviti 1.1.1

Buku Teks ms. 3

1. (a) Adam Smith, Alfred Marshall, Paul Samuelson

(b) Ekonomi klasik

- mengkaji ilmu ekonomi sebagai sains kekayaan dalam memenuhi keperluan manusia dan cara-cara yang digunakan bagi mencapai kekayaan tersebut
- membenarkan campur tangan kerajaan apabila kegagalan pasaran berlaku supaya kebajikan sosial dapat dijamin
- berlandaskan teori tangan ghaib (*invisible hand theory*) yang menyatakan bahawa kepentingan sendiri, persaingan dan motif keuntungan mempengaruhi pilihan ekonomi dan seterusnya secara tidak langsung memberi manfaat kepada masyarakat secara keseluruhan

Ekonomi neoklasik

- memberi penekanan kepada kebajikan manusia
  - mempunyai kekayaan material dianggap sebagai sumber kepada kebajikan manusia atau merupakan alat untuk mencapai matlamat dan bukannya kekayaan itu sendiri sebagai matlamatnya
  - menyokong campur tangan kerajaan yang minimum dalam ekonomi
  - mengkaji bagaimana penawaran dan permintaan berinteraksi untuk menentukan harga dan kuantiti dalam semua pasaran secara serentak
- (terima jawapan lain yang munasabah)

- (c) “Sains” merujuk kepada pendekatan saintifik yang melibatkan penggunaan data empirikal, model matematik, dan kerangka teori untuk menganalisis fenomena ekonomi, membuat ramalan, dan menguji hipotesis.

“Sosial” pula merujuk kepada tingkah laku manusia, interaksi, dan sistem kemasyarakatan.

(Terima jawapan lain yang munasabah)

---

2. Isi tempat kosong dengan jawapan yang sesuai.

TP 1

- SP**
1.1.2 (a) Kehendak manusia ialah (i) keinginan manusia terhadap barang dan perkhidmatan untuk hidup dengan lebih selesa.
- (b) Kekurangan merujuk situasi di mana (i) sumber ekonomi yang sedia ada tidak mencukupi untuk memenuhi (ii) kehendak manusia yang tidak terhad.
- (c) Masalah pilihan wujud apabila unit ekonomi perlu (i) membuat keputusan tentang (ii) kehendak yang perlu dipenuhi dahulu dan ia melibatkan (iii) pengorbanan.

3. Nyatakan faktor pengeluaran berdasarkan pernyataan yang berikut.

SP 1.1.3	Pernyataan	Faktor pengeluaran
	(i) Sanggup menanggung risiko	Usahawan
	(ii) Menyumbangkan tenaga mental dan fizikal	Buruh
	(iii) Individu yang kreatif dan inovatif	Usahawan
	(iv) Anugerah daripada alam semula jadi	Tanah
	(v) Berbentuk wang atau alatan	Modal
	(vi) Menggabung dan menyelaraskan faktor pengeluaran	Usahawan
	(vii) Terdiri daripada sumber yang boleh diperbaharui dan sumber tidak boleh diperbaharui	Tanah
	(viii) Digunakan untuk mengeluarkan barang dan perkhidmatan	Modal

Aktiviti 1.1.3

Buku Teks ms. 8

2. Tanah

Premis kedai piza

Modal

Komputer, ketuhar, karung “hot pouch”, motosikal, perbelanjaan untuk membeli bahan mentah

Buruh

Tukang masak, penghantar piza

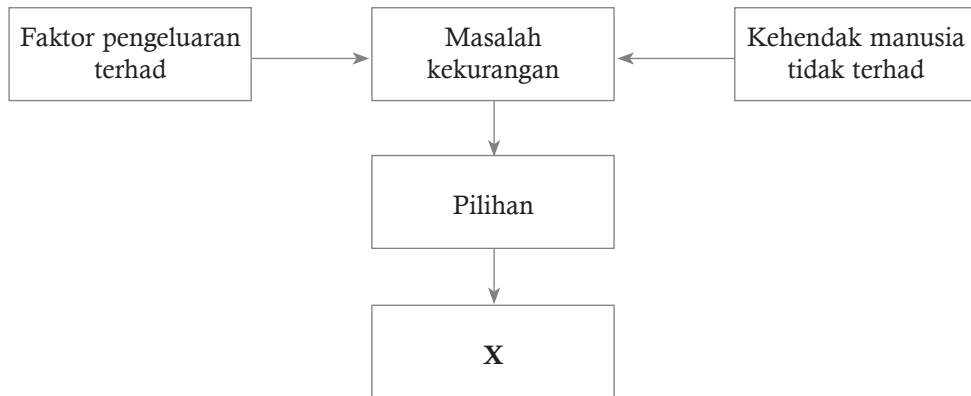
Usahawan

Pemilik kedai piza

4. Gambar rajah di bawah menunjukkan sesuatu masalah ekonomi.

TP 1

SP
1.1.4

Berdasarkan rajah di atas, isi tempat kosong bagi pernyataan berikut.

- (a) X merujuk kepada kos lepas.
- (b) X merupakan (i) faedah daripada barang atau perkhidmatan (ii) kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan apabila membuat sesuatu pilihan.

5. Lengkapkan jadual di bawah.

TP 3

SP
1.1.4

Unit ekonomi	Isi rumah	Firma	Kerajaan
Maksud	Seorang atau sekumpulan individu yang tinggal dalam sebuah rumah	Unit ekonomi yang merancang penggunaan faktor pengeluaran untuk menghasilkan barang dan perkhidmatan	Unit ekonomi yang mempunyai kuasa untuk membuat dan menguatkuasakan undang-undang untuk menjaga kestabilan ekonomi

Unit ekonomi	Isi rumah	Firma	Kerajaan
Kekurangan	Kekurangan pendapatan wang	Kekurangan faktor pengeluaran	Kekurangan hasil negara
Matlamat pilihan	Bermatlamatkan kepuasan maksimum	Bermatlamatkan keuntungan maksimum	Bermatlamatkan kebajikan rakyat yang maksimum
Kos lepas	Kepuasan yang mungkin daripada barang kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan	Keuntungan yang mungkin daripada keluaran kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan	Kebajikan yang mungkin diperoleh daripada projek pembangunan kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan

6. Gambar di bawah menunjukkan perbualan antara Puan Dalila dengan anaknya, Munirah.

TP 3 TP 4

Ibu, Munirah nak komputer riba baharu. Sekarang ada promosi. Harganya RM1 200 sahaja.

Tak boleh Munirah, duit ibu hanya cukup untuk membeli televisyen baharu berharga RM1 200 juga. Televisyen lama dah rosak hampir enam bulan.

(a) Jelaskan masalah ekonomi yang dihadapi oleh unit ekonomi tersebut.

Puan Dalila menghadapi kekurangan pendapatan. Hanya memiliki sebanyak RM1 200 sahaja.

(b) Bagaimanakah Puan Dalila membuat pilihan?

Puan Dalila akan memilih barang yang dapat memberikan kepuasan yang maksimum. Puan Dalila memilih televisyen kerana memberikan kepuasan yang maksimum kerana televisyen lama sudah rosak hampir selama enam bulan, lagipun televisyen boleh digunakan oleh semua orang ahli keluarga.

(c) Berdasarkan jawapan anda di (b), jelaskan kesan pilihan yang dibuat oleh Puan Dalila.

Kepuasan daripada barang kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan iaitu komputer riba.

Aktiviti 1.1.6B

Buku Teks ms. 12

SP
1.1.6

Saya memilih untuk mengambil alih syarikat pesaing yang terdekat dengan kos RM3.3 juta kerana:

- Kos lebih rendah
- Dapat mengurangkan pesaing dalam pasaran
- Semua faktor pengeluaran yang dimiliki oleh syarikat pesaing boleh diambil alih secara terus, mengurangkan kos untuk membeli mesin dan jentera baharu, tidak perlu mengupah dan melatih pekerja baharu. Kos pengeluaran dapat dikurangkan.

(Terima jawapan lain yang munasabah)

7. Perbualan berikut berkaitan dengan masalah ekonomi yang dihadapi oleh Syarikat Alatan Sukan Aman.

SP
1.1.5
1.1.6

Pengurus : Penerbitan saham baharu mendatangkan modal terkumpul sebanyak RM100 ribu. Apakah perancangan tuan?
Ketua Pegawai Eksekutif : Saya berancang untuk membuka cawangan baharu dengan kos sebanyak RM75 ribu. Pada masa yang sama, saya ingin membeli mesin alatan sukan yang lebih canggih bernilai RM68 ribu.

TP 3

TP 4

(a) Jelaskan masalah ekonomi yang dihadapi oleh unit ekonomi di atas.

Syarikat Alatan Sukan Aman menghadapi masalah kekurangan faktor pengeluaran, iaitu modal.

(b) Bagaimanakah unit ekonomi di atas membuat pilihan?

Syarikat tersebut membuat pilihan berdasarkan projek pelaburan yang memaksimumkan keuntungan.

(c) Huraikan implikasi pilihan yang dibuat oleh unit ekonomi di atas.

Jika syarikat tersebut membuat pilihan untuk membuka cawangan baharu, kos lepas ialah projek pelaburan kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan, iaitu membeli mesin alatan sukan yang lebih canggih.

8. Jadual di bawah berkaitan dengan pengeluaran Syarikat Seri Santai.

SP
1.1.6

Teknik Pengeluaran	Sos Cili (botol)	Sos Tiram (botol)
W	0	100
X	20	80
Y	60	50
Z	80	20

Hitungkan kos lepas yang dihadapi oleh Syarikat Seri Santai, jika menukar teknik pengeluaran daripada X kepada Z.

$$\begin{aligned} \text{Kos lepas} &= 80 - 20 \\ &= 60 \text{ botol sos tiram} \end{aligned}$$

9. Maklumat berikut menunjukkan pilihan kaedah pengeluaran Syarikat Diwali Berhad.

SP
1.1.6

Keluaran	Kaedah P	Kaedah Q
Kasut sukan (unit)	5 000	2 600
Kasut sekolah (unit)	4 000	7 000

(a) Hitungkan kos lepas yang dihadapi oleh syarikat tersebut, jika menukar kaedah pengeluaran daripada kaedah P kepada kaedah Q.

$$\begin{aligned} \text{Kos lepas} &= 5\,000 - 2\,600 \\ &= 2\,400 \text{ unit kasut sukan} \end{aligned}$$

(b) Mengapakah syarikat tersebut menghadapi masalah di 9(a)?

- Syarikat Diwali menghadapi kekurangan faktor pengeluaran / sumber ekonomi.
- Sumber ekonomi / faktor pengeluaran yang dimiliki hanya cukup untuk mengeluarkan kasut dengan kaedah P atau kaedah Q.
- Jika syarikat memilih untuk menggunakan kaedah Q, syarikat perlu melepaskan 2 400 kasut sukan.
- Merupakan keluaran / output kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan.

10. Takrifkan Keluk Kemungkinan Pengeluaran (KKP).

Keluk Kemungkinan Pengeluaran (KKP) ialah keluk yang menunjukkan had maksimum tingkat pengeluaran yang dapat dicapai oleh sebuah ekonomi dengan menggunakan faktor pengeluaran yang ada dan tingkat teknologi tertentu.

11. Dengan menggunakan peta i-THINK yang sesuai, tunjukkan andaian keluk kemungkinan pengeluaran.

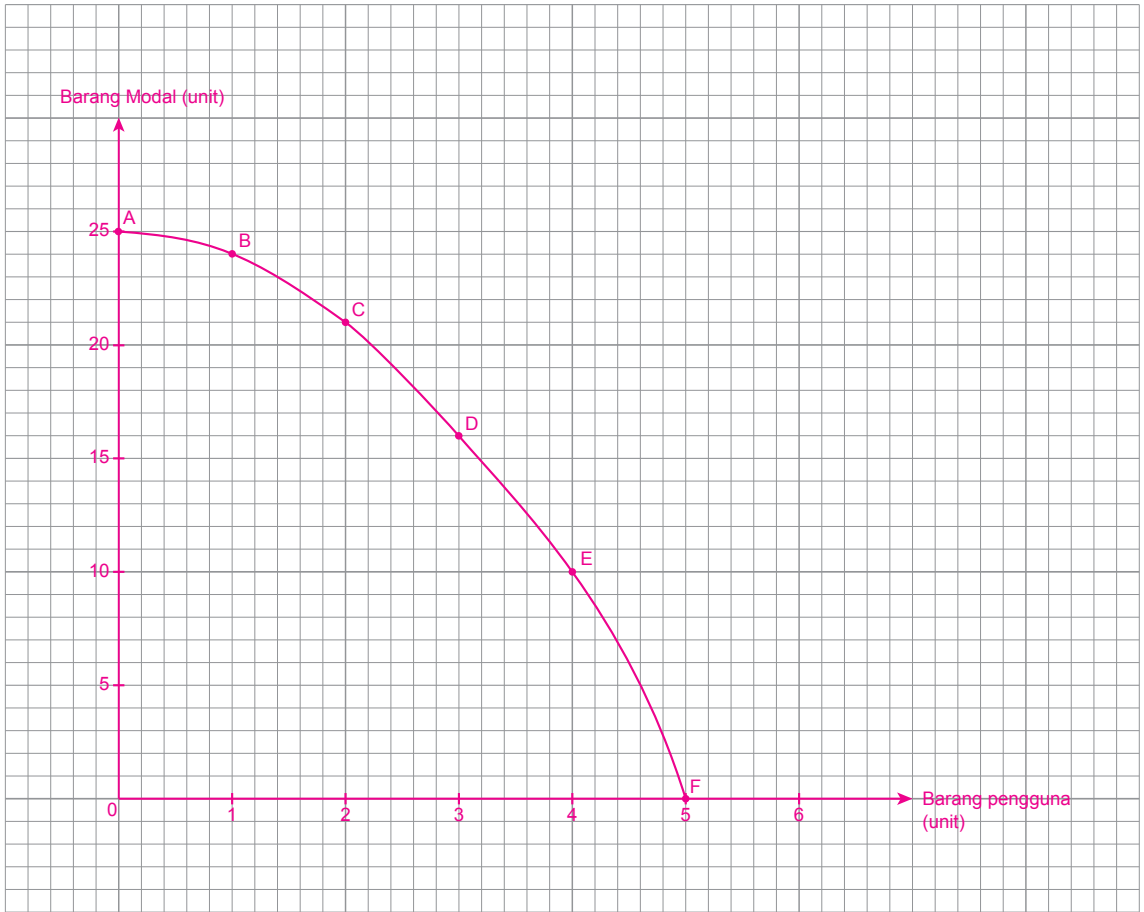

Terima jawapan lain yang munasabah

Aktiviti 1.1.7

 Buku Teks ms. 15

(a)

(b) (i) Pengeluar dapat mengeluarkan 2 unit barang pengguna dan 10 unit barang modal. Tetapi pengeluar tidak cekap dalam proses pengeluaran. Kombinasi pengeluaran ini terletak di dalam Keluk Kemungkinan Pengeluaran. Faktor pengeluaran tidak digunakan sepenuhnya dan masalah pembaziran serta pengangguran berlaku. Pengeluar boleh menambah pengeluaran barang modal tanpa mengurangkan pengeluaran barang pengguna.

(ii) Pengeluar tidak dapat mengeluarkan 4 unit barang pengguna dan 15 unit barang modal pada masa yang sama kerana pengeluar tidak mempunyai faktor pengeluaran yang mencukupi. Kombinasi tersebut hanya tercapai apabila pengeluar menambahkan faktor pengeluaran, meningkatkan tingkat teknologi pengeluaran atau meningkatkan kecekapan/produktiviti buruh.

- (c) (i) Kos lepas mengeluarkan 3 unit barang pengguna

$$= \frac{\text{Perubahan barang modal}}{\text{Perubahan barang pengguna}}$$

$$= \frac{16 - 25}{3 - 2}$$

$$= -9 \text{ unit barang modal}$$
- (ii) Kos lepas mengeluarkan 10 unit barang modal

$$= \frac{\text{Perubahan barang pengguna}}{\text{Perubahan barang modal}}$$

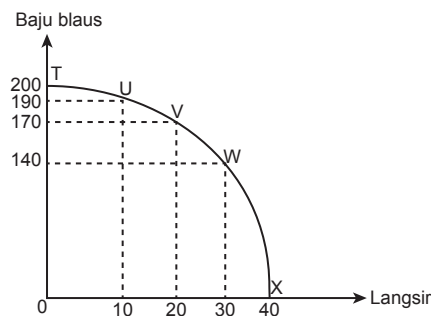
$$= \frac{4 - 5}{10 - 0}$$

$$= -1 \text{ unit barang pengguna}$$

12. Rajah di bawah berkaitan pengeluaran dua jenis barang oleh sebuah perniagaan.

TP 5

SP
1.1.7
KBAT
Menganalisis

Jika anda sebagai pemilik perniagaan tersebut, kombinasi pengeluaran manakah yang menjadi pilihan untuk memperoleh untung yang maksimum? Jelaskan.

Kombinasi T

Kata Kunci satu barang sahaja, permintaan berpanjangan, ekonomi bidangan

- Memilih untuk mengeluarkan baju blaus sahaja
- Merupakan keperluan bagi isi rumah terutama wanita
- Digunakan sebagai pakaian harian untuk riadah / ke tempat kerja
- Pakaian lebih *casual* untuk wanita berbanding baju kurung / baju kebaya
- Sentiasa mempunyai permintaan dalam pasaran
- Tidak perlu menyimpan stok yang lama / menyediakan ruang menyimpan yang besar
- Dapat membeli bahan mentah dalam kuantiti yang besar
- Dapat menikmati ekonomi bidangan
- Setiap unit barang dapat dijual dengan harga yang rendah / mampu milik semua pengguna
- Mampu menarik wanita Melayu, Cina, India dan bumiputera Sabah dan Sawarak

Kombinasi X

Kata Kunci satu barang sahaja, musim perayaan, cita rasa pengguna, strategi jualan

- Memilih mengeluarkan langsir sahaja
- Sangat menjadi tumpuan pada musim perayaan seperti Hari Raya Aidilfitri

- Harga tidak mempengaruhi permintaan pengguna kerana cita rasa mengatasi segalanya
- Pasaran mampu dilakukan melalui media sosial seperti Facebook / Instagram / Tik Tok
- Dapat memasarkan ke seluruh negara tanpa membuka premis di setiap negeri / daerah
- Dapat menjimatkan kos pengeluaran seperti penggunaan tenaga kerja di bahagian pemasaran / promosi
- Kadar keuntungan perniagaan menjadi lebih besar kerana harga di pasaran tidak perlu diturunkan selaras dengan matlamat firma memaksimumkan keuntungan dan meminimumkan kos

Kombinasi V

Kata Kunci dua jenis barang, pasaran dipelbagaikan, risiko perniagaan dikurangkan

- Mengeluarkan 170 unit baju melayu dan 20 unit baju kurung
- Kedua-dua barang merupakan barang keperluan

13. Maklumat di bawah berkaitan dengan projek pengangkutan Transit Aliran Ringan 3 (LRT3). **TP 6**

KBAT
Menilai

KUALA LUMPUR: Kerajaan akan meneruskan semula cadangan pembinaan lima stesen Transit Aliran Ringan 3 (LRT3) yang dibatalkan sebelum ini. Lima stesen berkenaan merangkumi stesen Tropicana, Raja Muda, Temasya, Bukit Raja dan Bandar Botanik.

“Pengekalan stesen ini dijangka melengkapkan dan menambah baik jaringan pengangkutan awam di Lembah Klang yang bakal memanfaatkan 2 juta penduduk dengan kos sebanyak RM4.7 bilion,” kata Perdana Menteri ketika membentangkan Belanjawan 2024 di Parlimen. Projek ini bermula di Bandar Utama dan berakhir di Johan Setia, Selangor dijangka memulakan operasi pada 1 Mac 2025 dan mampu menampung 18 630 penumpang bagi setiap jam. Projek itu juga akan memiliki dua stesen pertukaran, iaitu di Bandar Utama yang menghubungkan laluan MRT Kajang Line ke LRT3 dan Glenmarie yang menghubungkan antara Kelana Jaya Line dengan LRT3.

(Dipetik dan disesuaikan daripada: www.bharian.com.my)

Kemukakan pandangan anda tentang faedah dan kos pelaksanaan projek di atas.

Faedah projek pembinaan Transit Aliran Ringan 3 (LRT3):

Kata Kunci masa dan kos, peluang pekerjaan, taraf hidup

- Membekalkan perkhidmatan pengangkutan kepada 2 juta penduduk
- Menampung 18 630 penumpang bagi setiap jam
- Menambah baik jaringan pengangkutan awam di Lembah Klang
- Menghubungkan laluan MRT Kajang Line dan Glenmarie dengan LRT3
- Menjimatkan masa perjalanan dan kos pengangkutan
- Mengurangkan masalah kesesakan lalu lintas
- Menambahkan peluang pekerjaan dan pendapatan masyarakat

Kos projek pembinaan Transit Aliran Ringan 3 (LRT3):

Kata Kunci perbelanjaan tinggi, kos penyelenggaraan, kesan luaran

- Kos pembinaan lima stesen adalah sebanyak RM4.7 bilion
- Menanggung kos operasi harian dan kos penyelenggaraan

- Gangguan sementara kepada penduduk sekitar seperti bunyi bising, habuk, dan kesesakan lalu lintas di sekitar kawasan pembinaan
  - Mengakibatkan pencemaran alam sekitar
  - Menyebabkan kemusnahan hutan
  - Projek sosial ekonomi lain yang terpaksa dilepaskan
- (Terima jawapan lain yang munasabah)

14. Maklumat di bawah berkaitan dengan sebuah kempen yang dilaksanakan oleh kerajaan.

TP 6

KBAT
Menilai

Galakan Membawa Beg Kitar Semula Semasa Membeli-Belah di Wilayah Persekutuan

Kementerian Wilayah Persekutuan (KWP) telah memperkenalkan penggunaan plastik biodegradasi bagi mengatasi masalah kos pengurusan sisa pepejal plastik biasa yang tinggi dan pencemaran alam sekitar sejak tahun 2016. Malah, KWP turut mengadakan pelbagai kempen “No Polistrene & Plastic Bag” serta aktiviti kesedaran dalam mendidik warga Wilayah Persekutuan ke arah bandar hijau (*green city*). Melalui pelaksanaan kempen ini, Wilayah Persekutuan telah lebih ke hadapan berbanding negeri lain. Inisiatif hijau yang telah diperkenalkan dan dilaksanakan di Wilayah Persekutuan sejak 2016 kini telah menjadi agenda negara. Kerajaan melalui Kementerian Sains, Teknologi, Alam Sekitar dan Perubahan Iklim (MESTECC) telah mula melaksanakan *Roadmap Towards Zero Single-Use Plastics 2018-2030* bagi mengatasi masalah pencemaran sisa plastik. Malah, MESTECC turut membenarkan semua kerajaan negeri termasuk Kuala Lumpur, Putrajaya dan Labuan mengenakan caj pencemaran sebanyak RM0.20 kepada setiap beg plastik yang digunakan oleh pengguna semasa membeli-belah. Caj pencemaran di Wilayah Persekutuan akan mula dilaksanakan pada 15 Mac 2019 dan caj tersebut hanya boleh dikenakan ke atas setiap beg plastik biodegradasi, manakala tindakan penguatkuasaan diteruskan kepada peniaga dan penjaja yang masih menggunakan beg plastik konvensional.

(Sumber: www.ptgwp.gov.my)

Kempen tersebut memberi manfaat kepada masyarakat. Jelaskan pendapat anda.

Kata Kunci pencemaran, kos pelupusan, ekosistem, kitar semula

Saya menyokong pelaksanaan kempen ini kerana:

- Beg plastik konvensional mencemarkan alam sekitar.
- Plastik tidak terurai secara semula jadi.
- Ini menggalakkan jangkitan penyakit seperti demam denggi.
- Meningkatkan kos pelupusan.
- Pembakaran plastik mencemarkan udara.
- Pelupusan plastik menjejaskan ekosistem.
- Meningkatkan kos perubatan.
- Menjejaskan produktiviti.
- Meningkatkan kos perniagaan.
- Mewujudkan perubahan sikap manusia kepada kaedah kitar semula.

(Terima jawapan lain yang munasabah)

1.2

**Sistem Ekonomi dan Penyelesaian Masalah
Asas Ekonomi**

PBD Formatif

Buku Teks ms. 16 – 35

15. Senaraikan masalah asas ekonomi.

SP
1.2.1

- (i) Apa yang hendak dikeluarkan
- (ii) Berapa yang hendak dikeluarkan
- (iii) Bagaimana hendak dikeluarkan
- (iv) Untuk siapa dikeluarkan

VIDEO

Masalah asas ekonomi VS Sistem ekonomi

TP 1

Aktiviti 1.2.1

Buku Teks ms. 19

- 1. (a) Bagaimana hendak dikeluarkan
- (b) Berapa yang hendak dikeluarkan
- (c) Untuk siapa dikeluarkan
- (d) Apa yang hendak dikeluarkan

16. Situasi di bawah berkaitan dengan masalah asas ekonomi.

SP
1.2.1

Syarikat Merah Padu Berhad bercadang untuk mengeluarkan 300 000 keping fail kertas. Fail kertas ini sesuai untuk murid sekolah dan juga pelajar kolej. Kilang syarikat ini menggunakan teknologi pengeluaran Taiwan yang dapat menjimatkan kos buruh sehingga 40%.

Jelaskan masalah asas ekonomi yang diselesaikan dalam situasi di atas.

Apa yang hendak dikeluarkan

– Masalah ini berkaitan menentukan jenis barang yang hendak dikeluarkan. Ia diselesaikan melalui permintaan masyarakat. Dalam situasi ini, syarikat mengeluarkan fail kertas.

Berapa yang hendak dikeluarkan

– Masalah ini berkaitan menentukan kuantiti barang yang hendak dikeluarkan. Ia diselesaikan melalui permintaan masyarakat. Dalam situasi ini, syarikat mengeluarkan 300 000 keping fail kertas.

Bagaimana hendak dikeluarkan

– Masalah ini berkaitan menentukan kaedah pengeluaran barang. Ia diselesaikan melalui memilih sama ada kaedah berintensifkan modal atau berintensifkan buruh yang paling cekap dan dapat meminimumkan kos. Syarikat ini menggunakan teknologi pengeluaran Taiwan yang dapat menjimatkan kos buruh sehingga 40%.

Untuk siapa dikeluarkan

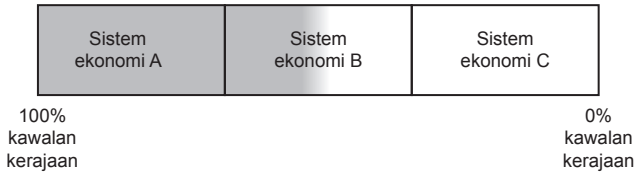
– Masalah ini berkaitan menentukan pengagihan barang kepada kumpulan pengguna yang menjadi sasaran. Dalam situasi ini, syarikat menyasarkan pelajar sekolah dan juga pelajar kolej.

17. Gambar rajah berikut menunjukkan pengelasan sesebuah sistem ekonomi.

TP 2

SP
1.2.2

Berdasarkan rajah di atas, terangkan secara ringkas tentang ketiga-tiga jenis sistem ekonomi.

(a) Sistem ekonomi A

Merupakan sistem ekonomi perancangan pusat. Ia merupakan satu sistem ekonomi yang kerajaan atau badan perancangan pusat berkuasa penuh dalam membuat segala keputusan ekonomi.

(b) Sistem ekonomi C

Merupakan sistem ekonomi pasaran bebas. Ia merupakan satu sistem ekonomi yang individu dan pihak swasta bebas membuat segala keputusan ekonomi tanpa campur tangan kerajaan.

(c) Sistem ekonomi B

Merupakan sistem ekonomi campuran. Satu sistem ekonomi yang menggabungkan pelbagai ciri kebaikan dalam sistem ekonomi pasaran bebas dan sistem ekonomi perancangan pusat.

18. Tandakan (✓) pada kelebihan yang berkaitan dengan sistem ekonomi Hong Kong.

TP 3

SP
1.2.2

Kelebihan	
(a) Teknologi dapat berkembang dengan pantas disebabkan oleh persaingan firma.	✓
(b) Pengagihan barang atau perkhidmatan adalah sama rata.	
(c) Firma memaksimumkan pengeluaran barang atau perkhidmatan pada kos minimum.	✓
(d) Kerajaan mengutamakan pengeluaran barang awam.	
(e) Isi rumah bebas memilih barang atau perkhidmatan yang dikehendaki.	✓
(f) Firma bebas mengeluarkan barang atau perkhidmatan yang diminta oleh isi rumah.	✓
(g) Individu cenderung mengumpul kekayaan tanpa batasan.	✓
(h) Kos sosial yang mungkin berlaku diambil kira oleh kerajaan.	
(i) Kepuasan isi rumah dapat dimaksimumkan.	✓
(j) Kerajaan menikmati ekonomi bidangan akibat daripada pengeluaran berskala besar.	

19. Lengkapkan jadual di bawah.

SP
1.2.2

Ciri	Sistem ekonomi pasaran bebas	Sistem ekonomi perancangan pusat	Sistem ekonomi campuran
Pemilikan faktor pengeluaran	Dimiliki oleh individu dan sektor swasta	(a) Dimiliki secara mutlak oleh kerajaan	(b) Dimiliki oleh individu, swasta dan kerajaan
Penentu kehendak	(c) Pengguna dan pihak pengeluar berhak membuat keputusan ekonomi	(d) Segala keputusan ekonomi dibuat oleh kerajaan melalui badan perancangan pusat	Pengguna dan pengeluar membuat keputusan ekonomi dan kerajaan menyediakan barang awam
Pembuat pilihan	(e) Pengguna dan pengeluar bebas membuat pilihan	Individu dan pengeluar tidak mempunyai kebebasan dalam membuat pilihan	(f) Pengguna dan pengeluar bebas membuat pilihan dengan kawalan kerajaan
Contoh negara	Amerika Syarikat	(g) Korea Utara	Malaysia

Aktiviti 1.2.2

Buku Teks ms. 23

- (a) • Segala keputusan ekonomi dibuat oleh kerajaan
• Semua faktor pengeluaran dimiliki dan dikawal oleh kerajaan
• Rakyat tidak mempunyai kebebasan menentukan barang dan perkhidmatan yang hendak dibeli, firma tidak boleh menentukan barang dan perkhidmatan yang hendak dikeluarkan
(Terima jawapan lain yang munasabah)
- (b) • Individu dan firma bebas membuat keputusan ekonomi untuk memaksimumkan kepuasan dan keuntungan masing-masing
• Individu dan firma bebas memiliki faktor pengeluaran
• Individu bebas membeli barang mengikut corak agihan pendapatan dan memaksimumkan kepuasan. Firma bebas menentukan barang dan perkhidmatan yang hendak dihasilkan untuk memaksimumkan keuntungan.
(Terima jawapan lain yang munasabah)
- (c) China telah mengubah sistem ekonomi dari sistem ekonomi perancangan pusat ke sistem ekonomi campuran. Ekonomi negara dibuka kepada negara asing. Pelaburan langsung asing mengalir ke negara China dan sektor perindustrian berkembang pesat. Tetapi kerajaan masih mengambil peranan penting dalam aktiviti ekonomi.
- (d) Saya bersetuju. Pembaharuan yang dijalankan oleh negara China telah meningkatkan pertumbuhan ekonomi negara. Firma bebas melakukan projek pelaburan bagi meningkatkan keuntungan. Isi rumah mempunyai lebih banyak pilihan bagi memaksimumkan kepuasan. Peluang pekerjaan bertambah menyebabkan kadar guna tenaga meningkat dan kadar pengangguran menurun. Pendapatan negara meningkat membolehkan hasil cukai kerajaan bertambah. Hasil kerajaan dapat digunakan bagi menyediakan barang awam bagi memaksimumkan kebajikan masyarakat. Secara keseluruhannya, taraf hidup rakyat meningkat.

20. Perbualan di bawah menunjukkan mesyuarat pengurusan atasan Syarikat Munir Sdn. Bhd.. **TP 4**

SP
1.2.3

Pengarah Urusan : Syarikat kita bercadang untuk memasarkan barangan ke luar negara. Ada cadangan?
Pengurus A : Saya cadangkan negara *W* di mana menggalakkan persaingan bebas.
Pengurus B : Saya cadangkan negara *M*. Walaupun kerajaan bercampur tangan, kami masih boleh mendapatkan keuntungan.

(a) Kenal pasti sistem ekonomi negara *M* dan negara *W*.

Negara *M*: Sistem ekonomi campuran

Negara *W*: Sistem ekonomi pasaran bebas

(b) Bagaimanakah sistem ekonomi di 20(a) menyelesaikan masalah asas ekonomi berikut?

Masalah asas ekonomi	Negara <i>M</i>	Negara <i>W</i>
Apa yang hendak dikeluarkan	Diselesaikan melalui mekanisme pasaran dan kuasa kerajaan. Pihak pengeluar mengeluarkan barang mengikut permintaan masyarakat dan kerajaan menyediakan barang awam	Diselesaikan melalui kuasa permintaan dan kuasa penawaran (mekanisme pasaran) di pasaran
Bagaimana hendak dikeluarkan	Pengeluar akan memilih kaedah pengeluaran paling cekap yang dapat memaksimumkan keuntungan. Kerajaan akan memilih kaedah pengeluaran paling cekap yang dapat memaksimumkan kebajikan masyarakat	Pengeluar akan memilih kaedah pengeluaran paling cekap yang dapat memaksimumkan keuntungan

21. Maklumat di bawah menunjukkan sistem ekonomi yang diamalkan oleh negara *X* dan negara *Y*.

SP
1.2.3

TP 5

Negara <i>X</i>	Negara <i>Y</i>
Di negara <i>X</i> , firma milik kerajaan menyediakan barang dan perkhidmatan yang telah ditentukan oleh kerajaan. Keutamaan diberikan kepada pengeluaran barang yang membawa faedah sosial yang tinggi. Kawalan kerajaan ke atas pengeluaran barang menyebabkan tiada persaingan dalam kalangan pengeluar. Harga barang ditentukan oleh kerajaan. Barang tertentu juga diagihkan terus kepada pengguna dengan menggunakan sistem catuan. Kerajaan negara <i>X</i> memastikan semua rakyat dapat memenuhi keperluan asas. Ketiadaan kesatuan sekerja di negara <i>X</i> menyebabkan penentuan kadar upah ditentukan oleh kerajaan. Kadar upah pekerja di negara <i>X</i> juga tidak bergantung kepada daya pengeluaran pekerja.	Di negara <i>Y</i> , sektor swasta dan pengguna mempunyai kebebasan sepenuhnya dalam menentukan jenis dan kuantiti barang yang dikeluarkan. Pengguna dianggap sebagai raja serta keperluan dan cita rasa pengguna diambil kira. Harga barang ditentukan oleh permintaan dan penawaran pasaran. Peningkatan permintaan sesuatu barang akan mewujudkan kekurangan barang di pasaran dan ini menyebabkan harga barang itu meningkat. Di negara <i>Y</i> , rundingan antara majikan dan kesatuan sekerja akan memberi kesan kepada kadar upah yang diterima oleh pekerja. Perbezaan upah dalam kalangan pekerja yang melakukan pekerjaan yang sama mungkin disebabkan kemahiran dan daya pengeluaran pekerja berkenaan.

(a) Kenal pasti sistem ekonomi negara *X* dan negara *Y*.

Negara *X*: Sistem ekonomi perancangan pusat

Negara *Y*: Sistem ekonomi pasaran bebas

(b) Bandingkan cara sistem ekonomi di (a) membuat penentuan berikut:

Aspek	Negara X	Negara Y
Penentuan jenis barang yang hendak dikeluarkan	Ditentukan oleh kerajaan dan barang yang membawa faedah sosial yang tinggi diberi keutamaan	Ditentukan oleh pengguna dan pengeluaran barang berdasarkan cita rasa dan keperluan pengguna
Penentuan harga	Ditentukan oleh kerajaan	Ditentukan oleh kuasa permintaan dan kuasa penawaran
Penentuan kadar upah	Ditentukan oleh kerajaan kerana ketiadaan kesatuan sekerja	Kadar upah yang diterima oleh pekerja bergantung kepada rundingan antara majikan dan kesatuan sekerja

22. Jelaskan **tiga** ciri utama ekonomi Islam.

TP 3

SP
1.2.4 (a) Sebagai sebahagian daripada keseluruhan sistem hidup Islam di mana keputusan ekonomi berlandaskan al-Quran dan Hadis.

(b) Wujud persaingan yang adil dan saksama antara individu dalam membuat keputusan ekonomi demi kebajikan dan kesejahteraan di dunia dan akhirat.

(c) Keseimbangan antara kepentingan individu dan masyarakat di mana prinsip kesederhanaan amat diutamakan.

---

23. Maklumat di bawah berkaitan dengan sistem ekonomi di Malaysia.

SP
1.2.4

Menteri Ekonomi, Rafizi Ramli berkata langkah seterusnya dalam rancangan kerajaan untuk ekonomi negara adalah memastikan gaji melebihi kos sara hidup.

Kata Rafizi, sekiranya inflasi dapat dikekalkan di bawah dua peratus untuk beberapa tahun akan datang, campur tangan kerajaan untuk meningkatkan gaji dan mewujudkan pekerjaan berpendapatan tinggi akan mula mengurangkan tekanan kos sara hidup.

“Jadi saya yakin, apabila data-data gaji dimuktamadkan bagi tahun 2025 dan tahun 2025 ini adalah tahun yang penting kerana ketiga-tiga campur tangan kerajaan untuk menaikkan gaji ini akan berlaku serentak.”

“Kenaikan gaji kakitangan awam, kenaikan gaji minimum, dan juga pelaksanaan gaji progresif dengan menggunakan RM200 juta yang pertama,” katanya dalam ucapan penggulungan titah diraja, di Dewan Rakyat, hari ini.

(Sumber: www.malaysiakini.com/news/735084)

Kata Kunci barang awam, undang-undang, kebajikan masyarakat

- (a) (i) Berdasarkan petikan di atas, kenal pasti sistem ekonomi yang diamalkan di Malaysia.

Sistem ekonomi campuran

- (ii) Berikan **satu** contoh negara lain yang mengamalkan sistem ekonomi yang sama seperti Malaysia.

Singapura/ Thailand/ Indonesia/ Jepun

- (b) Jelaskan ciri-ciri sistem ekonomi di atas dari segi peranan kerajaan.

Ciri-ciri:

- Kerajaan memilik faktor pengeluaran tertentu.
- Kerajaan mengeluarkan barang awam yang tidak mampu dikeluarkan oleh pihak swasta.
- Kerajaan mengawal kebebasan individu dan pihak swasta melalui undang-undang dan peraturan.
- Kerajaan memilih teknik pengeluaran yang memaksimumkan kebajikan masyarakat.

- (c) Selain meningkatkan gaji, huraikan jenis campur tangan yang dapat dilakukan oleh kerajaan untuk memaksimumkan kebajikan masyarakat.

Jenis campur tangan kerajaan:

- Membekalkan barang awam
- Mengurangkan kesan eksternaliti
- Mengawal harga barang dan perkhidmatan
- Melaksanakan program ekonomi awam

KERTAS 1

Pilih jawapan yang paling tepat.

1. Antara berikut, pernyataan yang manakah menerangkan ilmu ekonomi?

Buku Teks
ms. 2

- A Sumber ekonomi yang terhad untuk memenuhi kehendak yang tidak terbatas
- B Sumber ekonomi yang tidak terhad untuk memenuhi kehendak yang terhad
- C** Sumber ekonomi terhad untuk memenuhi kehendak yang tidak terbatas
- D Sumber ekonomi yang tidak terhad untuk memenuhi kehendak yang tidak terhad

2. Apakah tujuan individu membuat pilihan dalam menyelesaikan masalah ekonomi?

Buku Teks
ms. 4-5

- A Mengutamakan keselesaan
- B Memaksimumkan perbelanjaan
- C Mengutamakan barang kehendak
- D** Memaksimumkan utiliti terhadap barang

3. Maklumat berikut berkaitan dengan sebuah syarikat.

Buku Teks
ms. 4-6

Syarikat SPK merupakan sebuah syarikat yang mengeluarkan kasut kulit berjenama PinQ. Namun begitu, Syarikat SPK hanya dapat mengeluarkan beg tangan untuk wanita dan terpaksa menanggungkan pengeluaran kasut kulit.

Apakah masalah ekonomi yang perlu ditimbang oleh syarikat tersebut?

- A Kekurangan
- B Kos lepas
- C** Pilihan
- D Motif

4. Maklumat di bawah menunjukkan ciri suatu sumber ekonomi.

Buku Teks
ms. 7-8

- Kreatif dan inovatif
- Sanggup menanggung risiko kebakaran

Sumber ekonomi tersebut mungkin merujuk kepada

- A Kementerian Pendidikan Malaysia
- B Penduduk Kampung Teloi Kanan
- C Jabatan Kesihatan Malaysia
- D** Pengusaha Ladang Sawit

5. Antara berikut yang manakah benar tentang faktor pengeluaran yang mendapat ganjaran untung?

Buku Teks
ms. 7-8

- I Membenarkan orang lain menguruskan hutangnya
  - II Menangguhkan perbelanjaannya pada masa sekarang
  - III Kecekapan menyelaraskan faktor-faktor pengeluaran
  - IV Menggabung sumber ekonomi untuk memaksimumkan keuntungan
- A I dan II
  - B I dan IV
  - C II dan III
  - D** III dan IV

6. Maklumat berikut berkaitan dengan satu sumber ekonomi.

Buku Teks
ms. 7-8

Membekalkan tenaga manusia dari segi fizikal dan mental dalam proses pengeluaran.

Sumber di atas

- A menerima ganjaran untung
- B tidak mempunyai mobiliti pekerjaan
- C** mempunyai mobiliti geografi yang tinggi
- D memiliki sifat keberanian dalam menghadapi risiko

7. Pernyataan manakah yang menerangkan kos lepas bagi firma?

Buku Teks
ms. 9-12

- A Kos yang dibayar walaupun proses pengeluaran tidak dijalankan
- B Perbelanjaan yang tidak dikeluarkan untuk menghasilkan barang dan perkhidmatan
- C** Keluaran kedua terbaik yang dilepaskan bagi mendapatkan keluaran terbaik
- D Input yang ditambah dalam proses pengeluaran bagi meningkatkan output

8. Rajah 1 menunjukkan masalah yang dihadapi oleh unit isi rumah.

Buku Teks
ms. 10-12

Kekurangan → Z → Kos lepas

Rajah 1

Pilih pernyataan yang betul tentang Z.

- A** Membeli barang yang memaksimumkan kepuasan
- B Output yang dipilih memberikan keuntungan kepada pengeluaran
- C Tindakan Z diambil akibat daripada pemilihan modal yang terhad
- D Kesan tindakan Z, isi rumah melepaskan projek pelaburan yang terbaik

9. Jadual 1 menunjukkan kombinasi keluaran sesebuah firma.

Buku Teks ms. 9 – 12

Kombinasi (output)	Ayam (ekor)	Itik (ekor)
P	40	120
Q	60	80
R	80	40

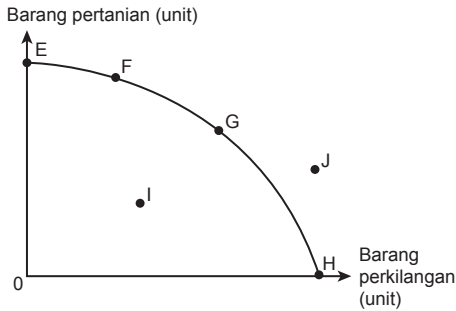
Jadual 1

Jika firma mengubah kombinasi pengeluaran dari P ke R bagi pengeluaran ayam, berapakah kos lepasnya?

- A 40 ekor ayam
- B 80 ekor itik
- C 120 ekor ayam
- D 160 ekor itik

10. Rajah 2 menunjukkan satu keluk kemungkinan pengeluaran.

Buku Teks ms. 13 – 15

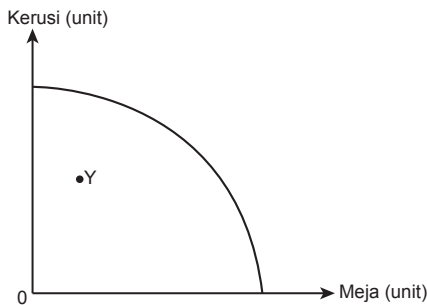
Rajah 2

Keterangan manakah betul tentang rajah di atas?

Titik	Keterangan
A E	Mengeluarkan dua jenis barang
B F	Kombinasi pilihan pengeluaran
C I	Masalah ketidakupayaan
D J	Berlaku pembaziran sumber

11. Rajah 3 menunjukkan suatu keluk kemungkinan pengeluaran (KKP).

Buku Teks ms. 13 – 15

Rajah 3

Pernyataan manakah betul berkaitan dengan kombinasi pengeluaran Y?

- I Berlaku ketidakupayaan pengeluaran
  - II Wujud pembaziran sumber dalam pasaran
  - III Ekonomi tidak mencapai tingkat guna tenaga penuh
  - IV Hanya dapat dicapai dengan peningkatan teknologi
- A I dan II
  - B I dan IV
  - C II dan III
  - D III dan IV

12. Penyelesaian masalah corak agihan barang dan perkhidmatan adalah berdasarkan

Buku Teks ms. 16 – 19

- A kuasa beli masyarakat
- B kos pengeluaran firma
- C kehendak pengeluar
- D cita rasa pengguna

13. Maklumat berikut berkaitan dengan masalah asas ekonomi.

Buku Teks ms. 16 – 19

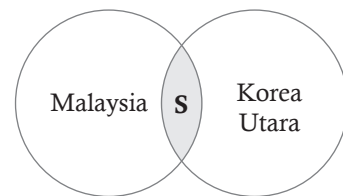
Bagi memenuhi permintaan pasaran, Syarikat M membekalkan 10 000 unit komputer riba.

Antara berikut, masalah apakah yang telah diselesaikan?

- I Apa yang hendak dikeluarkan
  - II Berapa yang hendak dikeluarkan
  - III Bagaimana hendak dikeluarkan
  - IV Untuk siapa hendak dikeluarkan
- A I dan II
  - B I dan III
  - C II dan IV
  - D III dan IV

14. Rajah 4 berkaitan dengan ciri sistem ekonomi.

Buku Teks ms. 20 – 23

Rajah 4

Apakah S?

- A Semua faktor pengeluaran dimiliki oleh kerajaan secara mutlak
- B Individu dan pihak swasta tidak bebas membuat pilihan
- C Segala keputusan ekonomi ditentukan oleh kerajaan
- D Terdapat kawalan kerajaan melalui undang-undang

22. I Kerajaan menghadapi masalah kekurangan buruh untuk mengeluarkan barang dan perkhidmatan.
D II Tujuan kerajaan membuat pilihan adalah untuk memaksimumkan kepuasan pengguna.
23. I Setiap pilihan yang dibuat melibatkan kos lepas.
C II Kos lepas bagi firma ialah output kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan.

24. I Keluk kemungkinan pengeluaran menunjukkan tahap maksimum tingkat pengeluaran dalam proses pengeluaran.
B II Titik di sepanjang keluk kemungkinan pengeluaran menunjukkan ekonomi mencapai guna tenaga penuh.
25. I Mekanisme harga merujuk kepada interaksi kuasa permintaan dan penawaran dalam pasaran.
C II Mekanisme harga merupakan cara penentuan harga dalam sistem ekonomi kapitalis.

KERTAS 2

Bahagian A

1. (a) Maklumat berikut merujuk kepada satu sumber pengeluaran.

Sumber ini mempunyai mobiliti kegunaan dalam proses pengeluaran barang dan perkhidmatan.

Jelaskan ciri-ciri sumber ekonomi tersebut.

- tanah [1m]
- wujud secara semula jadi [1m]
- penawarannya terhad [1m]
- ganjaran adalah sewa [1m]
- tidak mempunyai mobiliti tempat [1m]
- contoh: lautan, hutan, air [1m]

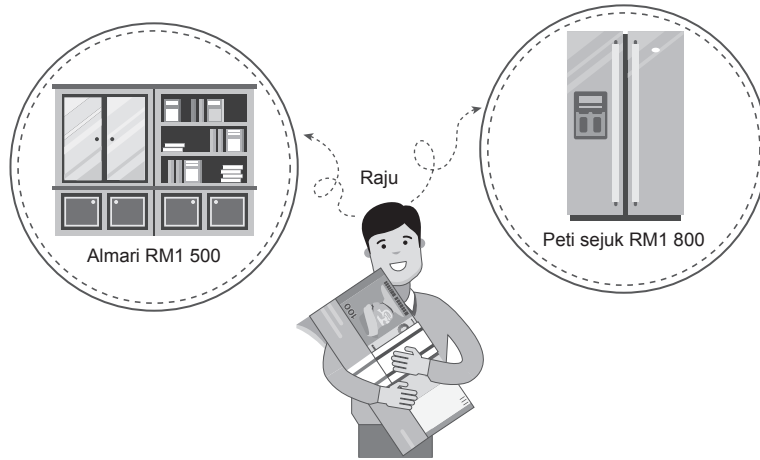
[4 markah]

- (b) Dalam sistem ekonomi campuran, kerajaan menyediakan rumah mampu milik kepada rakyat terutamanya golongan B40. Berikan pandangan anda.

- menyediakan barang keperluan [1m]
- isi rumah / pengguna meneruskan kehidupan [1m]
- meningkatkan imej negara [1m]
- meningkatkan taraf hidup masyarakat [1m]
- tanggungjawab sosial kerajaan / peranan kerajaan sebagai pengeluar [1m]
- kerajaan memastikan lebih ramai rakyat / pengguna mampu memiliki rumah sendiri [1m]
- mengurangkan rumah setingan [1m]

[6 markah]

(c) Rajah 1 menunjukkan satu unit ekonomi.

Rajah 1

Terangkan masalah ekonomi yang dihadapi oleh unit ekonomi itu.

Kekurangan

- isi rumah / Raju menghadapi masalah kekurangan pendapatan [1m]

Pilihan

- isi rumah / Raju pilih almari / peti ais [1m]
- membeli almari RM1 550 / membeli peti ais RM1 800 [1m]
- kepuasan yang maksimum [1m]

Kos lepas

- jika membeli almari kos lepas ialah peti ais / jika membeli peti ais kos lepas ialah almari [1m]
- barang kedua terbaik yang terpaksa dilepaskan [1m]

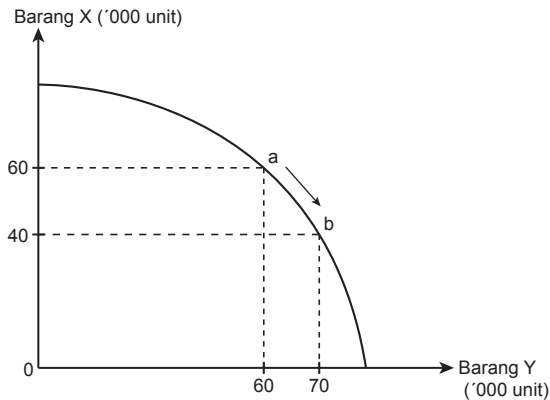
[6 markah]

(d) Terangkan ciri-ciri sistem ekonomi Islam.

- matlamat utama adalah mencapai al-falah / mencapai kesejahteraan kehidupan [1m]
- segala aktiviti berlandaskan syariat Islam [1m]
- keputusan ekonomi mengikut hukum Islam, iaitu Al-Quran dan Hadis [1m]
- barang yang tidak halal tidak dapat dikeluarkan [1m]
- wujud persaingan secara adil [1m]
- keseimbangan antara kepentingan individu dan masyarakat [1m]
- individu yang cukup syarat dikehendaki membayar zakat / merapatkan jurang pendapatan antara orang kaya dengan orang miskin [1m]

[4 markah]

2. (a) Rajah di bawah menunjukkan keluk kemungkinan pengeluaran sebuah firma alat permainan kanak-kanak.

Rajah 2

Jelaskan perubahan kombinasi pengeluaran tersebut.

Berlaku di sepanjang keluk kemungkinan pengeluaran [1m]

- menunjukkan kecekapan ekonomi [1m]
- mencapai guna tenaga penuh [1m]
- kombinasi yang mampu dikeluarkan [1m]

Wujud kos lepas [1m]

- untuk menambahkan 10 ribu unit barang Y [1m]
- perlu melepaskan 20 ribu unit barang X [1m]

[6 markah]

- (b) Maklumat berikut berkaitan dengan masalah asas ekonomi.

Syarikat Khairul merupakan pengeluar sambal di Malaysia. Beliau ingin meluaskan pasarannya ke negara lain.

Terangkan **dua** masalah asas ekonomi yang perlu diselesaikan.

Berapa yang hendak dikeluarkan [1m]

- berkaitan dengan kuantiti sambal [1m]
- berdasarkan mekanisme pasaran [1m]

Bagaimana hendak dikeluarkan [1m]

- berkaitan dengan kaedah pengeluaran [1m]
- berdasarkan kaedah yang paling cekap [1m]

[4 markah]

- (c) Maklumat berikut berkaitan dengan sistem ekonomi negara Y.

Negara Y	Sebelum 1987	Selepas 1987
Kawalan kerajaan	100%	70 %
Dasar kerajaan	Ekonomi tertutup	Ekonomi terbuka
Kadar kemiskinan	35%	Semakin menurun

Beri justifikasi pembaharuan ekonomi tersebut terhadap rakyatnya.

Isi rumah:

- bebas membuat pilihan [1m]
- memaksimumkan kepuasan [1m]
- lebih bermotivasi untuk bekerja [1m]
- kuasa beli meningkat [1m]
- meningkatkan pendapatan [1m]
- taraf hidup meningkat [1m]

[5 markah]

(d) Jelaskan cara Amerika Syarikat menyelesaikan masalah asas ekonomi berikut:

(i) Apa yang hendak dikeluarkan?

- penentuan jenis barang yang hendak dikeluarkan [1m]
- bergantung pada permintaan pengguna [1m]
- individu dan pihak swasta bebas membuat pilihan [1m]

[2 markah]

(ii) Bagaimana hendak dikeluarkan?

- penentuan teknik pengeluaran untuk digunakan dalam proses pengeluaran [1m]
- menggunakan kaedah intensif modal [1m]
- lebih banyak menggunakan mesin [1m]
- bergantung pada harga relatif faktor [1m]
- memaksimumkan keuntungan [1m]
- meminimumkan kos [1m]

[3 markah]

Bahagian B

3. Maklumat di bawah berkaitan dengan sesuatu dasar kerajaan.

Dalam pembangunan infrastruktur bertaraf dunia dan tranformasi luar bandar, kerajaan akan melaksanakan beberapa pembaharuan dalam projek pembangunan seperti berikut:

- Projek Persimpangan Bertingkat Lebuhraya Utara-Selatan
- Desa Lestari
- Jalan Luar Bandar
- Bekalan Air Luar Bandar
- Bekalan Elektrik Luar Bandar

(a) Jelaskan masalah ekonomi yang dihadapi oleh unit ekonomi di atas.

[5 markah]

(b) Mengapakah kerajaan melaksanakan projek-projek tersebut?

[9 markah]

(c) Projek tersebut memberi manfaat terbesar kepada unit ekonomi. Jelaskan.

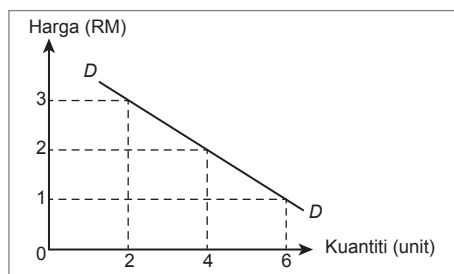
[6 markah]

Permintaan

1. Permintaan bermaksud keinginan dan kemampuan individu untuk membeli sesuatu barang atau perkhidmatan pada tingkat harga dan jangka masa tertentu.
2. **Hukum permintaan:** Apabila harga meningkat, kuantiti diminta berkurang dan sebaliknya apabila harga menurun, kuantiti diminta bertambah.
3. Jadual dan keluk permintaan individu:

Harga (RM)	Kuantiti diminta (unit)
1	6
2	4
3	2

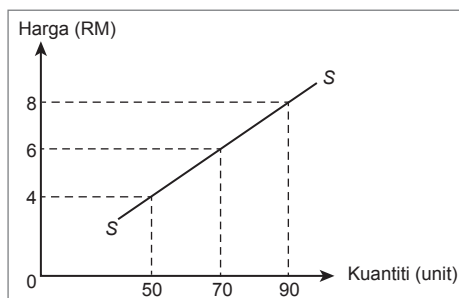
- Ciri: (i) Mencerun ke bawah dari kiri ke kanan
 (ii) Mempunyai kecerunan negatif
 (iii) Menunjukkan hubungan songsang antara harga dan kuantiti diminta

4. Permintaan pasaran merujuk kuantiti sesuatu barang atau perkhidmatan yang diminta oleh semua individu pada tingkat harga dan jangka masa tertentu.
5. Penentu permintaan terdiri daripada:
  - (a) Harga barang itu
  - (b) Penentu bukan harga barang itu
    - (i) Harga barang lain
    - (ii) Cita rasa
    - (iii) Pendapatan
    - (iv) Musim
    - (v) Jangkaan harga masa depan
    - (vi) Dasar kerajaan

Penawaran

1. Penawaran bermaksud kuantiti sesuatu barang atau perkhidmatan yang ditawarkan oleh sebuah firma pada tingkat harga dan jangka masa tertentu.
2. **Hukum penawaran:** Apabila harga meningkat, kuantiti ditawarkan meningkat dan apabila harga menurun, kuantiti ditawarkan menurun.
3. Jadual dan keluk penawaran firma:

Harga (RM)	Kuantiti ditawarkan (unit)
4	50
6	70
8	90

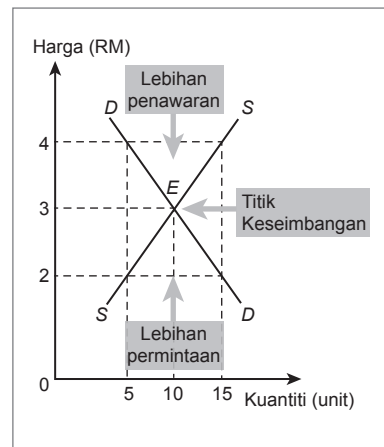

- Ciri: (i) Mencerun ke atas dari kiri ke kanan
 (ii) Mempunyai kecerunan positif
 (iii) Menunjukkan hubungan langsung antara harga dan kuantiti ditawarkan

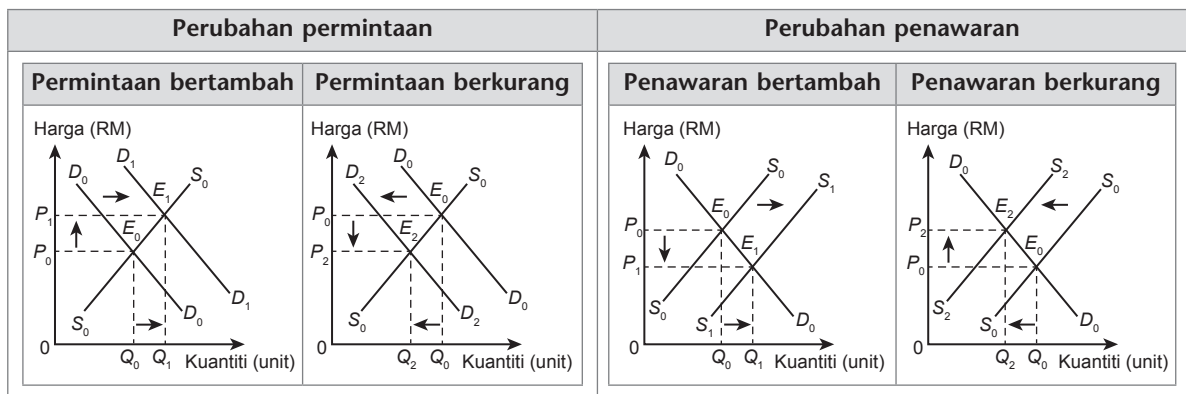
4. Penawaran pasaran merujuk kuantiti sesuatu barang atau perkhidmatan yang ditawarkan oleh semua firma dalam pasaran pada tingkat harga dan jangka masa tertentu.
5. Penentu penawaran terdiri daripada:
  - (a) Harga barang itu
  - (b) Penentu bukan harga barang itu
    - (i) Harga faktor pengeluaran
    - (ii) Jangkaan harga masa depan
    - (iii) Cuaca
    - (iv) Tingkat teknologi
    - (v) Matlamat pengeluar
    - (vi) Dasar kerajaan

Keseimbangan Pasaran

Harga (RM)	Kuantiti permintaan (unit)	Kuantiti penawaran (unit)	Keadaan pasaran	Tindak balas harga	Implikasi
2	15	5	Lebih permintaan	Naik	Permintaan turun, penawaran naik
3	10	10	Keseimbangan	Tetap	Tidak berubah
4	5	15	Lebih penawaran	Turun	Permintaan naik, penawaran turun

Perubahan Keseimbangan

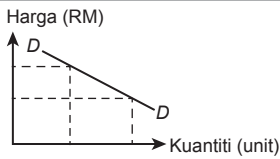
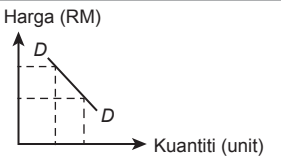

Keanjalan Harga Permintaan

Keanjalan harga permintaan mengukur tindak balas perubahan harga ke atas kuantiti diminta sesuatu barang.

Rumus 1	Rumus 2	Rumus 3
$E_d = \frac{\frac{Q_1 - Q_0}{Q_0} \times 100}{\frac{P_1 - P_0}{P_0} \times 100}$	$E_d = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$	$E_d = \frac{Q_1 - Q_0}{Q_0} \times \frac{P_0}{P_1 - P_0}$

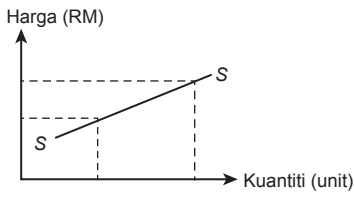
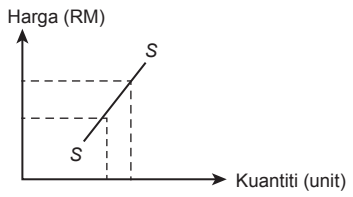
Jenis	Anjal	Tak anjal
Nilai	Lebih daripada satu ($E_d > 1$).	Kurang daripada satu ($E_d < 1$).
Maksud	Peratus perubahan kuantiti diminta lebih besar daripada peratus perubahan harga.	Peratus perubahan harga lebih besar daripada peratus perubahan kuantiti diminta.
Tafsir	$E_d=1.5$: Perubahan harga sebanyak 1% menyebabkan perubahan kuantiti diminta sebanyak 1.5%.	$E_d=0.5$: Perubahan harga sebanyak 1% menyebabkan perubahan kuantiti diminta sebanyak 0.5%.

Jenis	Anjal	Tak anjal
Keluk		
Penentu keanjalan harga permintaan		
<ul style="list-style-type: none"> Jenis barangan Faktor jangka masa Bilangan barang pengganti Nisbah perbelanjaan dengan pendapatan Bilangan kegunaan Ketagihan Ketahanan barang 		
Hubungan hasil dengan keanjalan harga permintaan		
<ul style="list-style-type: none"> Jumlah hasil = Kuantiti × Harga Bagi barang yang permintaannya anjal, penurunan harga menyebabkan peningkatan jumlah hasil dan kenaikan harga menyebabkan pengurangan jumlah hasil. Bagi barang yang permintaannya tak anjal, penurunan harga menyebabkan pengurangan jumlah hasil dan kenaikan harga menyebabkan peningkatan jumlah hasil. 		

Keanjalan Harga Penawaran

Keanjalan harga penawaran mengukur tindak balas perubahan harga ke atas kuantiti ditawarkan sesuatu barang.

Rumus 1	Rumus 2	Rumus 3
$E_s = \frac{\frac{Q_1 - Q_0}{Q_0} \times 100}{\frac{P_1 - P_0}{P_0} \times 100}$	$E_s = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$	$E_s = \frac{Q_1 - Q_0}{Q_0} \times \frac{P_0}{P_1 - P_0}$

Jenis	Anjal	Tak Anjal
Nilai	Lebih daripada satu ($E_s > 1$).	Kurang daripada satu ($E_s < 1$).
Maksud	Peratus perubahan kuantiti ditawarkan lebih besar daripada peratus perubahan harga.	Peratus perubahan harga lebih besar daripada peratus perubahan kuantiti ditawarkan.
Tafsir	$E_s = 2$: Perubahan harga sebanyak 1% menyebabkan perubahan kuantiti ditawarkan sebanyak 2%.	$E_s = 0.5$: Perubahan harga sebanyak 1% menyebabkan perubahan kuantiti ditawarkan sebanyak 0.5%.
Keluk		
Penentu keanjalan harga penawaran		
<ul style="list-style-type: none"> Tambahan kos Corak penggunaan faktor pengeluaran Faktor masa Bilangan firma dalam pasaran Mobiliti faktor pengeluaran Ketersediaan stok atau inventori 		

2.1 Keseimbangan Pasaran

1. Lengkapkan pernyataan yang berikut.

TP 1

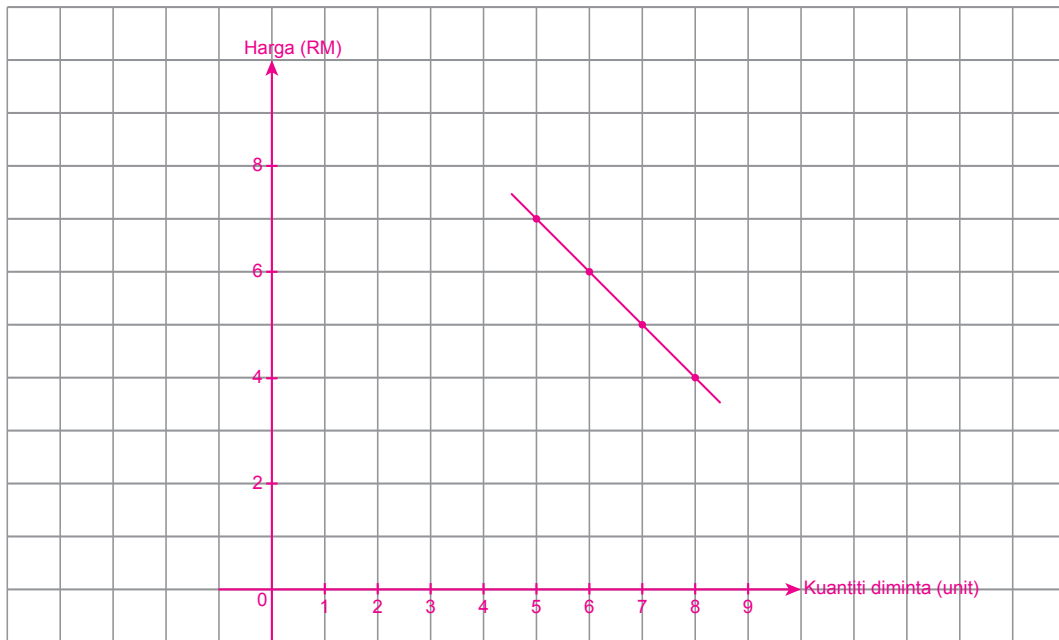
- SP**
 2.1.1 (a) Permintaan merujuk kepada (i) keinginan dan kemampuan seseorang individu untuk membeli sesuatu barang atau perkhidmatan pada suatu (ii) tingkat harga tertentu dan dalam (iii) jangka masa tertentu.
- (b) Permintaan berkesan ialah permintaan yang disokong oleh kuasa beli atau kemampuan membayar.
- (c) Hukum permintaan menyatakan semakin (i) tinggi harga sesuatu barang, semakin (ii) kurang kuantiti diminta barang itu dan sebaliknya. Ini menunjukkan hubungan (iii) songsang/negatif antara harga dan kuantiti diminta.

Aktiviti 2.1.1A

Buku Teks ms. 52

(a)

(b) Keluk permintaan adalah berbentuk garis lurus yang mencerun ke bawah dari kiri ke kanan.

Wang dan Bank

- Maksud wang:** Benda yang diterima umum sebagai alat perantaraan pertukaran.
- Fungsi wang** ialah:
  - Alat perantaraan pertukaran
  - Alat ukuran nilai
  - Alat simpanan nilai
  - Alat bayaran tertunda
- Fungsi bank pusat** ialah:
  - Mengeluarkan mata wang
  - Mengawal kestabilan nilai mata wang
  - Jurubank kepada kerajaan
  - Jurubank kepada bank perdagangan
  - Mengawal kestabilan ekonomi
- Fungsi bank perdagangan** ialah:
  - Menerima deposit
  - Memberi pinjaman
  - Menerima dan membuat bayaran
  - Perkhidmatan lain
- Skim perbankan Islam** termasuk:
  - Wadiah
  - Bai Bithaman Ajil
  - Mudharabah
  - Takjiri

Pendapatan Individu

- Sektor ekonomi** terdiri daripada:
  - Sektor utama
  - Sektor kedua
  - Sektor ketiga
- Faktor pemilihan pekerjaan** ialah:
  - Upah
  - Minat
  - Suasana tempat kerja
  - Pengalaman dan kemahiran
  - Pengaruh keluarga
  - Faedah sampingan
  - Jarak
  - Kelayakan akademik
  - Keadaan ekonomi
  - Prospek pekerjaan
- Jenis pendapatan individu** termasuk:
  - Sewa
  - Upah

- Faedah
- Dividen
- Untung
- Bayaran pindahan

4. Faktor yang mempengaruhi tingkat pendapatan individu termasuk:

- Pilihan kerjaya
- Pilihan pendidikan
- Kemahiran
- Keusahawanan
- Keadaan ekonomi

Penggunaan Pendapatan Individu

- Maksud pendapatan boleh guna:** Pendapatan sebenar individu yang boleh dibelanjakan setelah ditolak semua potongan wajib.
- Jenis potongan wajib** terdiri daripada:
  - Caruman KWSP
  - Caruman PERKESO
  - Zakat
  - Cukai pendapatan individu
- Penggunaan pendapatan boleh guna** merupakan pendapatan yang digunakan untuk membeli barang tahan lama, barang tidak tahan lama dan perbelanjaan perkhidmatan. Bakinya adalah tabungan.
- Faktor yang mempengaruhi corak perbelanjaan pengguna** termasuk:
  - Pendapatan
  - Barang pengganti
  - Harga
  - Cita rasa dan segmen pasaran
  - Pengiklanan dan pemasaran
- Kaedah pembayaran pembelian barang** termasuk:
  - Bayaran secara tunai

Kelebihan	Kekurangan
<ul style="list-style-type: none"> Harga murah Perbelanjaan berhemah Diberi diskaun Barang menjadi hak milik pengguna Kaedah bayaran diterima secara meluas 	<ul style="list-style-type: none"> Masalah kekurangan tunai Tidak dilindungi daripada kesan inflasi Kurang sesuai untuk barang mahal Kurang perkhidmatan lepas jualan

Firma

- Maksud firma:** Unit ekonomi produktif yang merancang dan menggunakan sumber ekonomi untuk menghasilkan barang dan perkhidmatan.
- Klasifikasi firma:
  - Ikut saiz – firma kecil dan firma besar
  - Jenis firma – firma swasta dan firma awam

Industri

Maksud industri: Sekumpulan firma yang mengeluarkan barang atau perkhidmatan yang sama.

Pengeluaran

Maksud pengeluaran: Proses mengubah input kepada output.

Input

Jenis-jenis input termasuk:

Input tetap	Input berubah
<ul style="list-style-type: none"> Kuantiti tetap pada sebarang tingkat output Wujud walaupun output sifar Wujud dalam pengeluaran jangka pendek sahaja Contohnya, mesin 	<ul style="list-style-type: none"> Kuantiti berubah mengikut tingkat output Tidak wujud jika output sifar Wujud dalam pengeluaran jangka pendek dan jangka panjang Contohnya, buruh

Output

- Output merupakan barang atau perkhidmatan yang dihasilkan dalam proses pengeluaran.
- Output terdiri daripada:
  - Barang perantaraan – barang yang akan digunakan dalam proses pengeluaran seterusnya. Contohnya, papan dan tepung gandum.
  - Barang akhir – barang siap yang boleh terus digunakan oleh pengguna akhir. Contohnya, perabot dan roti.

Jangka Masa Pengeluaran

Jangka masa pengeluaran boleh dibahagikan kepada dua jenis, iaitu:

- Jangka masa pendek
  - Tempoh pengeluaran yang melibatkan penggunaan input tetap dan input berubah dalam proses pengeluaran.

(b) Jangka masa panjang

- Tempoh pengeluaran di mana firma berupaya mengubah semua input dalam proses pengeluaran.

Fungsi Pengeluaran Jangka Pendek

- Fungsi pengeluaran jangka pendek menunjukkan hubungan antara input berubah dengan output pada suatu tingkat input tetap tertentu.
- Rumus: $Q = f(K, L)$

Jumlah keluaran (TP)	<ul style="list-style-type: none"> Jumlah output yang dapat dihasilkan oleh sejumlah input yang dimiliki oleh firma. Jumlah keluaran (TP) = Keluaran purata (AP) × Input berubah (L)
Keluaran purata (AP)	<ul style="list-style-type: none"> Jumlah kuantiti keluaran yang dapat dihasilkan oleh seunit input berubah. Keluaran purata (AP) = $\frac{\text{Jumlah keluaran (TP)}}{\text{Input berubah (L)}}$
Keluaran marginal (MP)	<ul style="list-style-type: none"> Perubahan dalam jumlah keluaran kesan daripada perubahan dalam penggunaan satu unit input berubah. Keluaran marginal (MP) = $\frac{\Delta TP}{\Delta L}$

Kos Pengeluaran

- Kos pengeluaran merupakan segala perbelanjaan terhadap input yang digunakan dalam proses pengeluaran.
- Jenis-jenis kos termasuk:
  - Kos tetap (FC)**
    - Bayaran untuk penggunaan input tetap
    - Tidak berubah mengikut bilangan output
    - Wujud walaupun output sifar
    - Wujud dalam pengeluaran jangka pendek sahaja
    - Contohnya, sewa
  - Rumus: $\text{Harga input tetap} \times \text{Kuantiti input tetap}$

PENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

Skor

/100

Kertas 1

Satu jam lima belas minit

[40 markah]

Arahan: Kertas soalan ini mengandungi 40 soalan. Jawab semua soalan. Tiap-tiap soalan diikuti oleh empat pilihan jawapan iaitu A, B, C dan D. Bagi setiap soalan, pilih satu jawapan sahaja.

1. Pernyataan yang manakah menerangkan sumber ekonomi tanah?
- A Ganjaran ialah untung
  - B Penawaran tidak terhad
  - C Mempunyai mobiliti tempat
  - D Mempunyai mobiliti kegunaan

2. Pilih padanan yang betul.

	Unit ekonomi	Keterangan
A	Isi rumah	Kekurangan sumber ekonomi
B	Firma	Kekurangan hasil negara
☒ C	Isi rumah	Memaksimumkan kepuasan
D	Firma	Memaksimumkan kebajikan masyarakat

3. Keluk kemungkinan pengeluaran mengandaikan bahawa
- I sumber ekonomi adalah terhad
  - II tingkat teknologi berubah-ubah
  - III ekonomi hanya mengeluarkan satu jenis barang
  - IV ekonomi telah mencapai tingkat guna tenaga penuh
- A I dan II
  - B I dan IV
  - C II dan III
  - D III dan IV

4. Jadual 1 menunjukkan kombinasi pengeluaran Syarikat U Berhad.

Kombinasi pengeluaran	Beg (unit)	Pakaian (unit)
X	1 200	700
Y	1 800	500

Jadual 1

Hitung kos lepas apabila kombinasi pengeluaran ditukar dari X ke Y.

- A -0.33
- B -3
- C 0.33
- D 3

5. Apakah masalah asas ekonomi yang berpunca daripada faktor pengeluaran yang terhad?
- A Apa yang hendak dikeluarkan
  - B Berapa yang hendak dikeluarkan
  - C Bagaimana hendak dikeluarkan
  - D Untuk siapa dikeluarkan

6. Kelemahan-kelemahan yang berikut berkaitan dengan suatu jenis sistem ekonomi.

- Mewujudkan masyarakat materialistik
- Agihan pendapatan yang tidak setara
- Menyebabkan kesan luaran negatif

Negara yang manakah menggunakan sistem ekonomi tersebut?

- A Amerika Syarikat
- B Korea Utara
- C Malaysia
- D Jepun

Kertas 2

Dua jam lima belas minit

Bahagian A

[60 markah]

Arahan: Jawab semua soalan.

1. (a) Maklumat yang berikut berkaitan dengan suatu sumber ekonomi.

Cik Amalina menjalankan perniagaan menjual baju kurung.

- (i) Nyatakan sumber ekonomi tersebut.

Usahawan [1m]

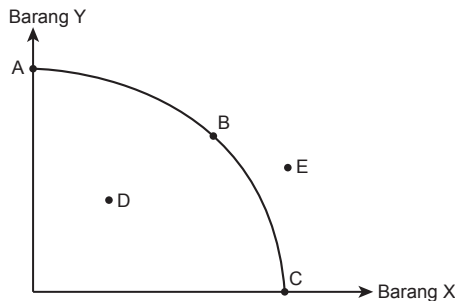
[1 markah]

- (ii) Jelaskan ciri-ciri sumber ekonomi di (a)(i).

- Menggabungkan dan menyelaraskan faktor pengeluaran dalam proses pengeluaran untuk mengeluarkan barang dan perkhidmatan [1m]
- Bermotif untuk memaksimumkan keuntungan, ganjarannya ialah untung [1m]
- Berani menghadapi risiko/ kreatif dan inovatif/ tidak mudah putus asa [1m]

[3 markah]

- (b) Rajah 1 menunjukkan suatu keluk kemungkinan pengeluaran.

Rajah 1

- (i) Namakan titik yang menunjukkan masalah pilihan.

Titik A, B, dan C [1m]

[1 markah]

- (ii) Nyatakan **dua** andaian keluk kemungkinan pengeluaran.

- Ekonomi hanya mengeluarkan dua jenis barang. [1m]
- Sumber ekonomi terhad dan tetap. [1m]
- Tingkat teknologi tetap. [1m]
- Ekonomi mencapai tingkat guna tenaga penuh. [1m]

[2 markah]